Aan de gemeenteraad

RAADSVOORSTEL

Analyse begrotingen 2024 Verbonden Partijen

Dit raadsvoorstel bevat een korte samenvatting van de analyse van de begrotingen 2024 van onze gemeenschappelijke regelingen.

KORTE SAMENVATTING

Verbonden partij	Oordeel
Rd4	instemmen met
BSGW	instemmen met
Gegevenshuis	instemmen met
RUD	zienswijze indienen
GGD Basisgezondheidszorg	instemmen met proforma /zienswijze indienen MJB
GGD Jeugdgezondheidszorg	instemmen met
Omnibuzz	instemmen met
Veiligheidsregio	instemmen met

TOELICHTING

AANLEIDING

De afgelopen weken zijn van nagenoeg alle verbonden partijen de ontwerp begrotingen 2024 ontvangen. Uitzondering hierop vormen de begrotingen 2024 m.b.t. Leerplicht en Leerlingenvervoer. Deze zullen pas naar verwachting in juli 2023 ontvangen worden.

De ontvangen begrotingen zijn voorzien van een ambtelijk advies voorgelegd aan het College. Het is aan de concern controller om hier een onafhankelijk advies hierover uit te brengen.

MOTIVERING

De ingediende begrotingen 2024 laten samengevat de volgende beleidsontwikkelingen zien:

Belangrijkste beleidsontwikkelingen:

1. Rd4: De basis voor de begroting 2024 van Rd4 vormt het Strategisch MeerjarenPlan 2022-2026 (SMP) dat in 2021 is vastgesteld en het Grondstoffenplan 2022-2026. Het SMP is de routekaart in de bijdrage van Rd4 om te komen tot een circulaire economie. Eén van de speerpunten in 2024 wordt communicatie met en motivatie van inwoners om een volgende stap te zetten in nog betere afvalscheiding. Daarvoor is een nieuwe app in ontwikkeling die samen met de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul is opgestart. Daarnaast wordt ingezet op campagnes ter voorkoming van afvaldumping (al dan niet bij de ondergrondse afvalcontainers). De kostenstijgingen voor 2024 worden voor het grootste deel bepaald door exogene factoren. De verschillen zijn door Rd4 op hoofdlijnen in kaart gebracht :
2. BSGW: De ontwikkelingen binnen BsGW (bedrijfsvoering) worden grotendeels bepaald door de externe (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van proceskosten, Fiscale vereenvoudigingswet 2017, Wet open overheid (Woo), de Archiefwet etc. Het op orde brengen van de informatiehuishouding vergt ingrijpende veranderingen bij BsGW. Omdat in vrijwel alle processen binnen BsGW data/documenten ontstaan is een BsGW-brede aanpak nodig en zal veel inspanning vergen. Een doorlooptijd van ongeveer 8 jaar wordt hiervoor ingeschat. De BsGW-begroting dient hiertoe logischerwijs in redelijkheid en billijkheid bovenwaarts te worden aangepast.
3. Gegevenshuis: De dienst mutatiedetectie WOZ wordt vanaf 2024 extra standaard afgenomen. Dit is benodigd tbv BSGW WOZ bepaling.
4. RUD: De inwerkingtreding van de omgevingswet heeft een grote impact op de uitvoering van de taken van de RUD, zoals de overheveling van de bodemtaken van de provincie naar de gemeente. Vooruit lopend op de ontwerpbegroting 2024 is in december 2022 daarom een kaderbrief 2024 ontvangen. Naar aanleiding van deze kaderbrief heeft de gemeenteraad op 14 februari 2023 een zienswijze kenbaar gemaakt waarin met name aandacht gevraagd werd om de overheveling van de bodemtaken budgetneutraal te laten plaatsvinden. Inmiddels zijn afspraken gemaakt tussen Rijk, IPO en VNG. Deze houden in dat de kosten voor de bodemtaken, die met de Omgevingswet onder het bevoegd gezag van de gemeenten komen te vallen en onder de basistaken zullen vallen, gefinancierd zullen worden met de (rijks)bedragen van de provincies en bevoegde gezaggemeenten (in Zuid Limburg Heerlen en Maastricht). Dit betekent dat de kosten voor Eijsden-Margraten hiervoor, begroot op € 238.000, niet ten koste van de gemeente komen. Deze financiële afspraken moeten wel nog worden geëffectueerd. Daarnaast is in de ontwerpbegroting niet aangeven wat de verwachtingen zijn voor de aanvullende taken en veranderingen rondom de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zodat hier financieel rekening mee gehouden kan worden. In de ontwerpbegroting niet is aangegeven op welke wijze de doorrekening hiervan gaat plaatsvinden. Tevens dient het uitgangspunt voor de bijdrage van Eijsden-Margraten voor de ontwerpbegroting, te wordt aangepast conform het mailbericht van 27 maart 2023 van de RUDZL, zodat de bijdrage 2024 voor E-M € 159.401 bedraagt.
5. GGD Basisgezondheidszorg: Landelijk is de GGD een richting ingeslagen van ziekte & zorg naar gezondheid & preventie Op basis van deze ontwikkelingen formuleert de GGD de volgende speerpunten voor de toekomstige beleidsperiode:
   - De levensloop van burgers is uitgangspunt, dat gebeurt vanuit het concept van positieve gezondheid.
   - De trendbreukaanpak blijft leidend om te komen tot een gezonde generatie en wordt uitgebreid naar andere levensfasen.
   - GGD pakt de rol van procesregie op zich in het kader van Trendbreuk 2.0, GALA en IZA.
   - De noodzaak voor een integrale benadering van onderzoek, beleid en praktijk.
   - Een solide GGD die past bij herdefiniëring van de GGD.

   Het nieuwe meerjarenbeleidsplan legt een stevige maar noodzakelijke ambitie neer. Een ambitie die bijdraagt aan het structureel verminderen van de gezondheidsachterstanden in onze regio en aansluit bij landelijke inspanningen om de cruciale beweging van ziekte

naar gezondheid te maken. De financiële effecten op de begroting 2024 van dit Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 zijn fors en bedragen €155.608,- voor gemeente Eijsden-Margraten. Bij instemming met het Meerjarenbeleidsplan stemt u in met deze financiële gevolgen.

6. GGD Jeugdgezondheidszorg: Op basis van de algemene financiële uitgangspunten heeft de GGD de begroting 2024 opgesteld. Omdat 2024 het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode 2024 – 2027 is dienen de inhoudelijke en financiële kaders voor deze periode nog in de loop van dit jaar nader te worden bepaald. Om toch te kunnen voldoen aan de begrotingsverplichting, is door de GGD een proformabegroting opgesteld. In de voorliggende begroting 2024 is nog geen rekening gehouden met de effecten van het meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Dit meerjarenbeleidsplan ligt gelijktijdig met deze begroting voor zienswijze bij de deelnemende gemeenten. In het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 zijn de financiële effecten op de begroting 2024 opgenomen. Deze zullen na instemming middels een eerste technische begrotingswijziging landen in de begroting 2024.
7. Omnibuzz: In de begrotingen voor de komende jaren wordt een andere afrekensystematiek toegepast dan in voorgaande jaren. De afrekensystematiek is aangepast van zones naar kilometers voor gemeenten. Omnibuzz gaat nu samen met de gemeenten aan de slag met de afrekensystematiek voor de klanten. Afrekening op basis van kilometers maakt een belangrijk uitgangspunt mogelijk, namelijk een duidelijke afstemming van het klanttarief met het OV-tarief.
8. Veiligheidsregio: De begroting 2024 heeft de begroting 2023 als uitgangspunt. Er zijn geen majeure beleidswijzigingen aangebracht in afwachting van het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2024-2027 dat in ontwikkeling is. Een belangrijke actuele ontwikkeling is de constatering dat het fundament van de veiligheidsregio's moet worden versterkt, gezien de langdurige en bovenregionale crisis in de praktijk.

RELATIE MET BESTAAND BELEID EN STRATEGISCHE VISIE / INTEGRALITEIT

De diverse verbonden partijen zijn opgenomen in onze meerjarenbegroting 2023-2026

PROCES VAN BURGERPARTICIPATIE

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

Samengevat zien de reeds opgenomen bijdrages per verbonden partij voor 2024 versus de financiële ontwerpbegroting voor 2024 er als volgt uit:

Verbonden partij	Opgenomen bijdrage in 2024 in begroting E-M	Gevraagd voor 2024 door verbonden partij	Verschil	
Rd4	€ 2.049.372,00	€ 2.447.848,00	€ 398.476,00	19,44%
BSGW	€ 488.000,00	€ 540.000,00	€ 52.000,00	10,66%
Gegevenshuis	€ 260.700,00	€ 299.368,00	€ 38.668,00	14,83%
RUD	€ 136.634,00	€ 159.401,00	€ 22.767,00	16,66%
GGD Basisgezondheidszorg	€ 619.457,00	€ 776.264,00	€ 156.807,00	25,31%
GGD Jeugdgezondheidszorg	€ 870.399,00	€ 980.197,00	€ 109.798,00	12,61%
Omnibuzz	€ 525.105,00	€ 584.671,00	€ 59.566,00	11,34%
Veiligheidsregio	€ 1.919.733,00	€ 2.013.667,00	€ 93.934,00	4,89%
Totaal	**€ 6.869.400,00**	**€ 7.801.416,00**	**€ 932.016,00**	**13,57%**

Als gevolg van hogere lonen en een hoog inflatie percentage hebben nagenoeg alle verbonden partijen een begrotingswijziging ingediend of gaan deze nog indienen m.b.t. de begroting 2023. Wij zullen deze kostenstijgingen pas verwerken in de 1e bestuursrapportage van 2023. Derhalve bevat de kolom opgenomen bijdrage 2024 in begroting E-M nog niet de bijstellingen vanuit de 1e bestuursrapportage 2023. Dat maakt dat de gevraagde bedragen voor 2024 zowel de bijstelling over 2023 bevatten als een inschatting van de bijstelling voor 2024.

Een forse toename van de kosten van de verbonden partijen was als gevolg van inflatie en hogere cao lonen dan ook te verwachten. De ingediende ontwerpbegrotingen zorgen voor een kostenstijging in 2024 van € 932.016 (2023: € 397.290), € 398.476 (2023:€ 58.761) wordt doorbelast aan de inwoners via het afvaltarief en € 533.540 (2023:€ 338.529) komt ten laste van de exploitatie 2024. Dat is een procentuele kostenstijging van 11% t.o.v. hetgeen tot nu toe was opgenomen in de begroting 2024.

Belangrijkste kostenontwikkelingen:

1. **RD4 :** De voorliggende begroting is mede in samenwerking met het algemeen bestuur en de ambtelijke werkgroepen tot stand gekomen. Rd4 is na presentatie van de eerste schetsen van de begroting, op verzoek, nogmaals kritisch gaan kijken naar de geraamde kosten. Dit heeft geleid tot een neerwaartse bijstelling van € 900.000.). De kostenstijgingen voor 2024 worden voor het grootste deel bepaald door exogene factoren.
2. **BSGW:** De stijging van de kosten BSGW voor 2024 zijn negatief, echter de 1e begrotingswijziging over 2023 heeft nog een forse negatieve structurele impact en daarmee komt het geheel uit op een negatieve bijstelling. De indexatie van de lonen bedraagt 7% over 2023 i.p.v. 2,5% en de overige kosten stijgen als gevolg van inflatie.
3. **Gegevenshuis:** Gehanteerde indexatie 4,9% gebaseerd op nov 2022 bruto binnenlands product voor 2024. Geen verdere bijzonderheden.
4. **RUD:** De gehanteerde loonindexering bedraagt 4%. De inwerkingtreding van de omgevingswet heeft een grote impact op de uitvoering va de taken van de RUD. De kosten stijgen verder door uitbreiding met 14,5 fte aan personeel. Hiervan wordt 11,5 fte gefinancierd door gelden van derden (Rijk Provincie). De overige kosten zijn verwerkt in de nieuwe tariefstelling.
5. **GGD basisgezondheidszorg:** In de begroting 2024 van de GGD is enkel rekening gehouden met de indexering en de ontvlechting van de regionale ambulance voorziening. Daarnaast is er in de gemeentelijke meerjarenbegroting per abuis het bedrag voor OGGZ dubbel opgenomen (€ 19.000). Daarnaast zijn de effecten opgenomen van het nieuwe meerjarenbeleidsplan dat ter zienswijze voorligt. Dit betreffen nieuwe projecten en ontwikkelingen waar nog besluitvorming door raden en later in het AB van de GGD op dient plaats te vinden. Dit meerjarenbeleidsplan heeft een fors ambitieniveau door de GGD en daarmee ook een fors prijskaartje. Voor Eijsden Margraten wordt er een structurele bijdrage van € 133.845 en een incidentele bijdrage van € 21.763 gevraagd. Daarnaast zijn er nog een aantal pro forma posten (Regionale preventie infrastructuur , Gezonde leefomgeving , Gezondheidsbescherming) opgenomen waar het voor de GGD nog niet mogelijk is om een kosten raming aan te verbinden.

Basisgezondheidszorg	Toelichting Bijraming
Indexering 2024	20.199
OGGZ dubbel begroot	-19.000
Meerjarenbeleidsplan - Structureel	133.845
Meerjarenbeleidsplan - Incidenteel	21.763
Bijraming	**156.807**

6. **GGD Jeugdgezondheid:** In de begroting is enkel rekening gehouden met de indexering. Dit betreft indexering op reguliere bedrijfsvoering waarmee in eerdere besluitvormingstrajecten al mee is ingestemd. Daarnaast is er in 2022 besloten tot overgang naar een nieuwe verdeelsleutel, namelijk het aantal jeugdigen in een gemeente. Dit had voor onze gemeente een fors kostenverhogend effect. Bij overgang is gekozen voor een ingroeimodel. Dit jaar zitten we in het 2e jaar van ingroei wat een kostenverhoging van € 70.550 tot effect heeft. Ook op dit bedrag is de indexering naar 2024 toegepast en meegenomen in bovenstaande bedrag indexering.

Jeugdgezondheidszorg	Toelichting Bijraming
Indexering 2022 in MJB 2024	38.238
Indexering 2023 in MJB 2024	33.789
Ingroeimodel naar 50%	32.293
Indexering RVP 2023 in MJB 2024	5.478
Bijraming	**109.798**

7. **Omnibuzz:** De kostenstijging wordt met name veroorzaakt door hogere vervoerskosten door de stijging van de NEA-index van 3.5% naar 13.7%. Tevens kiest Eijsden-Margraten ervoor om een opslag van 5% te hanteren op het vervoersvolume gebaseerd op historisch gebruik om een zo reeël mogelijke begroting te hanteren.
8. **Veiligheidsregio:** De reden voor de stijging is met name de indexering van salarissen en goederen/diensten. Recent is er een principe akkoord gesloten met de vakbonden inzake een nieuwe CAO. Dat heeft ertoe geleid dat er een loonstijging is afgesproken van circa 10% . Deze loonstijging wordt niet volledig gecompenseerd door de indexering van de gemeentelijke bijdrage. Verder is in deze begroting aandacht voor de extreme prijsstijging van dit moment, met name de incidentele stijging van de energiekosten.

Oordeel

In voorgaande jaren is er steeds een beoordelingskader gevolgd m.b.t. instemmen begroting dan wel indienen van een zienswijze. Doordat in deze ronde de begrotingen 2024 ook de effecten van begrotingswijzigingen over 2023 is het beoordelingskader niet toepasbaar.

Wij stellen voor in te stemmen met de ingediende begrotingen m.u.v.:

1. Het meerjarenbeleidsplan van de basis gezondheidszorg van de GGD. Dit betreffen nieuwe projecten en ontwikkelingen waar nog besluitvorming door raden en later in het AB van de GGD op dient plaats te vinden. Dit meerjarenbeleidsplan heeft een fors ambitieniveau voor de GGD en daarmee ook een fors prijskaartje. Voor Eijsden Margraten wordt er een structurele bijdrage van € 133.845 en een incidentele bijdrage van € 21.763 gevraagd. Daarnaast zijn er nog een aantal pro forma posten (Regionale preventie infrastructuur , Gezonde leefomgeving , Gezondheidsbescherming) opgenomen waar het voor de GGD nog niet mogelijk is om een kosten raming aan te verbinden.

2. De meerjarenbegroting 2024-2027 van de RUD. De inwerkingtreding van de omgevingswet heeft nl. een grote impact op de uitvoering va de taken van de RUD. In de concept begroting 2024 worden enkele wijzigingen genoemd, waaronder ook het werken op basis van omgevingsvisies en omgevingsplannen. Verwacht wordt dat de RUD aanvullende ondersteuning zal moeten bieden bij het opstellen hiervan. Ook verwacht de RUD meer tijd in kwijt te zijn aan de nieuwe vorm van vooroverleggen. De zogeheten intake- en omgevingstafels. Daarnaast zal de tariefstelling gewijzigd worden van 'inrichting' naar 'milieubelastende activiteiten'. De omvang van de basistaken kan hierdoor veranderen. Hierdoor zullen mogelijk meer bedrijven met milieubelastende activiteiten onder de basistaken komen te vallen. Deze consequenties zullen van invloed zijn op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen. Deze drie onderwerpen die van invloed zijn op de begroting 2024 komen niet terug in de begroting ondanks dat de verwachting is dat meer inzet nodig is. Gelet op de verwachtingen rondom deze werkzaamheden waarbij zeker ook de veel

onduidelijkheden en onzekerheden spelen, zal richting gegeven moeten worden aan uitvoering en daarmee ook aan de financiering hiervan. Uit de begroting kan nu niet gehaald worden welke extra kosten aan de gemeenten toegerekend gaan worden. Ook is niet duidelijk hoe de betaling en verdeling gaat plaatsvinden.

Zienswijze GGD basis gezondheidszorg
Als zienwijze over het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 kenbaar maken, dat de Raad er niet mee kan instemmen totdat:
o Er inzichtelijk wordt hoe de GGD omgaat met kostenreductie, conform onze oproep in 2022.
o Er duidelijkheid is over de financiële consequenties van het voorgestelde i.r.t. de tijdelijke beschikbaarheid van rijksmiddelen én de keuzevrijheid die de gemeente overhoudt om deze middelen ook nog lokaal in te zetten.
o De invoering van het meerjarenbeleidsplan en dus de financiële consequenties gefaseerd (middels een ingroeimodel) plaatsvindt in minimaal 2 jaar.

Zienswijze RUD
De Raad voor te stellen als zienswijze over de:
- Ontwerpbegroting 2024 RUDZL
- Meerjarenraming 2025-2027 RUDZL

kenbaar te maken dat ze er niet mee kan instemmen, omdat
- In de ontwerpbegroting niet is aangeven wat de verwachtingen zijn voor de aanvullende taken en veranderingen rondom de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zodat hier financieel rekening mee gehouden kan worden.
- In de ontwerpbegroting niet is aangegeven op welke wijze de doorrekening hiervan gaat plaatsvinden.

Daarnaast dient het uitgangspunt voor de bijdrage van Eijsden-Margraten voor de ontwerpbegroting, te wordt aangepast conform het mailbericht van 27 maart 2023 van de RUDZL, zodat de bijdrage 2024 voor E-M € 159.401 bedraagt.

UITVOERING EN EVALUATIE

Na de behandeling in de besluitvormende Raadsvergadering van 30 mei 2023, zullen de individuele verbonden partijen geïnformeerd worden over de behandeling in de Raad door de verantwoordelijk beleidsmedewerker.

Het college van Eijsden-Margraten

De Gemeentesecretaris, De voorzitter,

Drs. M.A.G. Gerits Mr. A.P. Krijnen

gemeente
eijsden-margraten

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de behandeling in de Dialoogvergadering Samenleving;

BESLUIT

De analyse van de zienswijzen mee te nemen bij de besluitvorming over de zienswijzen bij de afzonderlijke gemeenschappelijke regelingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 mei 2023.

De griffier, De voorzitter,

Mr. M.G.A.J.T. Verbeet Mr. A.P. Krijnen